

Paul Brill

De week van de politieke ademnood in Azië

Is 4 duizend op 1 miljard een be-
duidend of een nietig percenta-
ge? Het hangt ervan af waarover
we het hebben. Om maar eens
wat te noemen: gezegend is het
volk van 1 miljard zielen dat
slechts 4 duizend analfabeten telt.

Maar het perspectief verschuift
als het gaat om slachtoffers van
terrorisme. In India – waar bijna
een miljard mensen leven – zijn
sinds 2003 4 duizend dodelijke
slachtoffers gevallen als gevolg
van terroristische aanslagen.
Daarmee staat het land op de
tweede plaats na Irak. Het is een
dramatisch hoog getal. Zeker als
wordt verdisconteerd wat er ach-
teraan komt: vele duizenden ge-
wonden, ontworpen gezinnen,
grote economische schade, een
golf van angst en intimidatie die
over de hele natie speelt.

De terroristische geweldsexplo-
sies in Mumbai, en vooral de be-

trekkelijke hulpeloosheid die de
Indiase overheid daarbij etaleer-
de, heeft een nieuw licht gewor-
pen op het land dat zich vanoude
op het nodige respect mag ver-
heugen. Respect vanwege het nog
altijd stralende voorbeeld dat de
vader des vaderlands, Mahatma
Gandhi, aan de mensheid gaf. Res-
pect vanwege de democratische
traditie, die India niet ten onrech-
te de titel 'de grootste democratie
ter wereld' opleverde. Respect
vanwege de imposante economi-
sche sprong voorwaarts die het
land – of althans een deel ervan –
de afgelopen tien jaar heeft ge-
maakt, waardoor het niet slechts
vanwege zijn omvang en nucleai-
re afschrikkingsmacht, maar ook
vanwege zijn economische poten-
tieel een speler van formaat is ge-
worden op het wereldtoneel.

Maar boven die bruisende eco-
nomie blijkt dus een tamelijk

zwakke, kwetsbare staat te han-
gen. Een staat die, ondanks de
vele aanslagen van de afgelopen
jaren, er niet in is geslaagd om
een solide instantie op te richten
die de terroristische dreiging in
kaart brengt en waakt over de na-
tionale veiligheid.

Een belangrijke reden is de ver-
lamdende politieke polarisatie.
De twee grote politieke blokken,
de regerende centrum-linkse coa-
litie onder leiding van de Con-
grespartij en de hindoenationalis-
ten van de BJP, zijn de afgelopen
jaren zo scherp tegenover elkaar
komen te staan dat ze nauwelijks
nog in staat zijn om bepaalde za-
ken van nationaal belang buiten
de partijpolitieke wedijver te hou-
den.

In de jongste editie van *News-
week* beschrijft de prominente In-
diase journalist Shekhar Gupta
wat dit betekent voor de bestrij-

ding van het terrorisme. Waar de
vorige BJP-regering soms de nei-
ging had alle 130 miljoen moslims
van het land als een potentiële
vijfde colonne te behandelen,
sloeg de huidige Congresrege-
ring, die mede steunt op het isla-
mitische electoraat, weer door
naar de andere kant en schafte
bruikbare anti-terreurwetten af
met het argument dat deze alleen
maar waren voortgekomen uit de
ideologische preoccupaties van
de nationalist. Bijgevolg ont-
breekt het de inlichtingendienst
de politie aan de nodige mid-
delen en kunnen terroristen – zo-
wel van buitenlandse als van bin-
nenlandse makelij – keer op keer
hun slag slaan. Gupta: 'De demo-
cratie is altijd India's kracht ge-
weest. Maar tegenwoordig vormt
de politiek een dodelijke zwakte.'

Het opmerkelijke is dat deze
zwakte zich niet beperkt tot India.

Bijna de hele Zuid-(Oost-)Aziati-
sche regio lijdt aan politieke
ademnood. Ga het problemati-
sche rijtje maar langs. Iran: een
verstikkende theocratie. Afghanis-
tan: nog steeds een zwak centraal
gezag dat zonder buitenlandse
steun niet zou overleven. Pakis-
tan: broeikas van religieus extre-
misme, heeft zowel met een staat
binnen de staat (de inlichtingen-
dienst) als een staat buiten de
staat (de tribale gebieden) te stel-
len. Sri Lanka: wordt onvermin-
derd geplaagd door het geweld
tussen regeringsleger en Tamil-
guerrilla. Nepal: amper gekomen
van de bloedige burgeroorlog die
een einde maakte aan de monar-
chie. Birma: een van de hardvoch-
tigste dictaturen ter wereld.

Ten slotte (het vooral straat-
arme Bangladesh even buiten be-
schouwing latend) is er Thailand,
dat al geruime tijd ten prooi is

Tussen Teheran
en Bangkok
wisselen
rigiditeit en
instabiliteit
elkaar af

aan een politieke machtsstrijd die
niemand lijkt te kunnen winnen.
Bij alle verschillen vertonen de
Thaise perikelen ook een markan-
te overeenkomst met die van In-
dia. Beide landen onderscheiden
zich door hun economische op-
mars. Hoewel het Thaise leger in
het verleden niet terugdeinsde
voor een politieke interventie, is
de democratie er evenals in India
sterker ontwikkeld dan in de
meeste omringende landen. Ook
vergelijkbaar is de tegenstelling
tussen stad en platteland, die in
2004 in India een van de oorza-
ken was van de comeback van de
centrum-linkse alliantie en die in
Thailand bij uitstek het vliegwi-
el is van de confrontatie tussen de
aanhangers van de regering en de
demonstranten uit de stedelijke
middenklasse.

Wat de Thaise situatie extra on-
verkwikkelijk maakt is de steeds

kleiner wordende kring van men-
sen en instanties die zich nog bit-
ten het politieke gewoel houden.
Zo dreigt het Constitutionele Hof
met zijn verbod van drie rege-
ringspartijen onderdeel van de
strijd te worden en lijkt zelfs het
koninklijk huis te worden mee-
getrokken in de confrontatie.

In de *Volkskrant* van twee maan-
den geleden verkondigde de
Singaporese oud-diplomaat Ki-
shore Mahbubani nog eens de 'on-
afwendbare machtsverschuiving'
naar Azië. Hij raadde het Westen
aan om zijn arrogantie af te leg-
gen en te leren van de Aziatische
ervaringen. Gezien de financiële
crisis een nuttig advies. Maar la-
ten we geen zoete broodjes bak-
ken: als het gaat om de recente
politieke ervaringen, kan de les
zeer kort zijn.

p.brill@volkskrant.nl